

Юрій Кругляк

ВЕСЕЛА

МАТЕМАТИКА

Юрій Кругляк

ВЕСЕЛА

Математика

Загадки та головоломки

ВИДАВНИЦТВО ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ «ВЕСЕЛКА»

Київ 1975

Дорогі діти! Ви, напевне, знаєте, що в українському сатиричному журналі «Перець» уже давненько існує сторінка для дітей, яка зветься «Перченья». Пам'ятаєте, кілька років тому Перченьячко загадувало вам загадки та головоломки, а ви їх відгадували та надсилали йому свої відповіді. І ось ті загадки (та й нових є чималенько!) зібрані в одній книжечці «Весела математика».

Тепер ви маєте змогу ще раз подумати над цими загадками та головоломками і перевірити, чи вмієте ви рахувати. Якщо ви відгадаєте ці загадки та головоломки, передчасно не зазираючи до відповідей, вміщених в кінці книжки, то будемо вважати, що рахувати ви вмієте і гарні оцінки у ваших щоденниках стоять недаремно.

Малюнки А. Василенка

© Видавництво «Веселка», 1975

К $\frac{70802-127}{M206(04)-75}$ БЗ-8-21-75

ПІВЕНЬ НА ВАЗІ

Курка півню каже: — Друже,
Бачу, ти погладшав дуже...—

Півень згодився: — Угу! —

І подибав на вагу.

Став Петько двома ногами

І затяг два кілограми.

— Ого-го! — гукнув.— Ану,

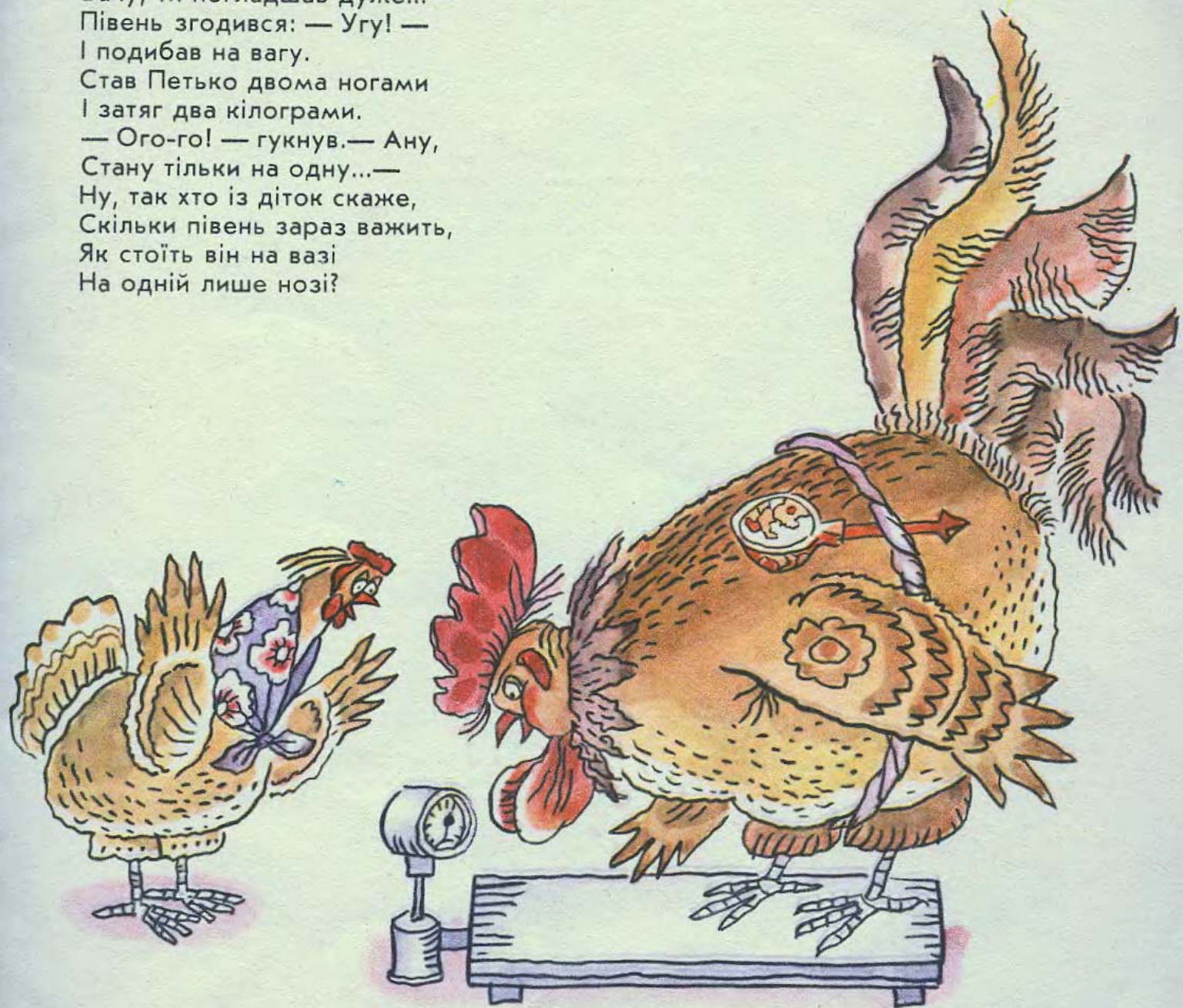
Стану тільки на одну...—

Ну, так хто із діток скаже,

Скільки півень зараз важить,

Як стоїть він на вазі

На одній лише нозі?

КОТИ В КУТАХ

У кімнаті чотири кути,
По кутах повсідались коти.

Проти кожного з них по три котики
Постуляли задумливо ротики.

— Скільки ж нас тут зібралось? — пита
Сірий кіт у рудого кота.

— Полічить таку кількість?! Та де-таки?!
Я ж іще не вивчав арифметики!..

Може б, хто із дітей захотів.
Полічити в кімнаті котів?

ПАРА КОНЕЙ

Дорогою широкою, як в казці,
Минаючи переліски й поля,
Гнідий і Вороний в одній запряжці
Галопом бігли, аж гула земля.

Спинилися вони на перегоні,
Відсапують... От-от впадуть із ніг...
П'ять кілометрів вдвох пробігли коні,
А скільки, діти, кожен з них пробіг?

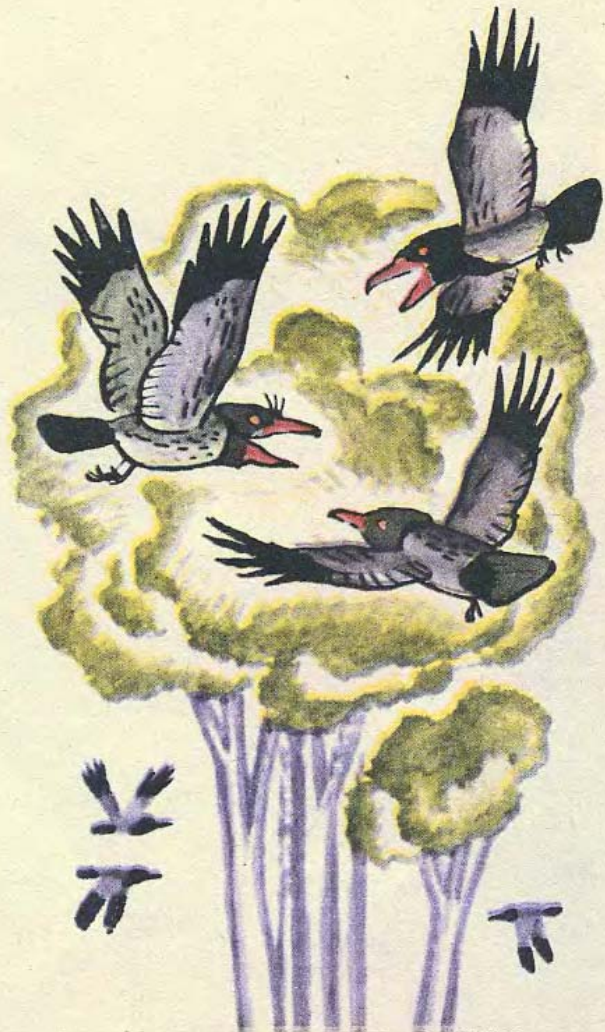
БУКИ І КРУКИ

Через гай летіли круки
І усілися на буки.

Як на бук сів крук та крук,
То лишився вільний бук.

Як по однім сіли круки —
Одному не стало бука.

Скільки було круків,
Скільки було буків?

ЖУРАВЛІ

Як сонечко світило
У димчастій імлі,
Із-вирію летіли
Додому журавлі.

Неначе на параді:
Один перед трима,
Один летить позаду,
Один поміж двома.

Весну веселу кличуть,
В їх леті повний лад;
Летять вони, курличуть,
До того ж троє в ряд.

Зробіть ж добре діло:
Скажіть без зайвих слів,
Тож скільки там летіло
Весінніх журавлів?..

СКІЛЬКИ ГУСЕЙ!

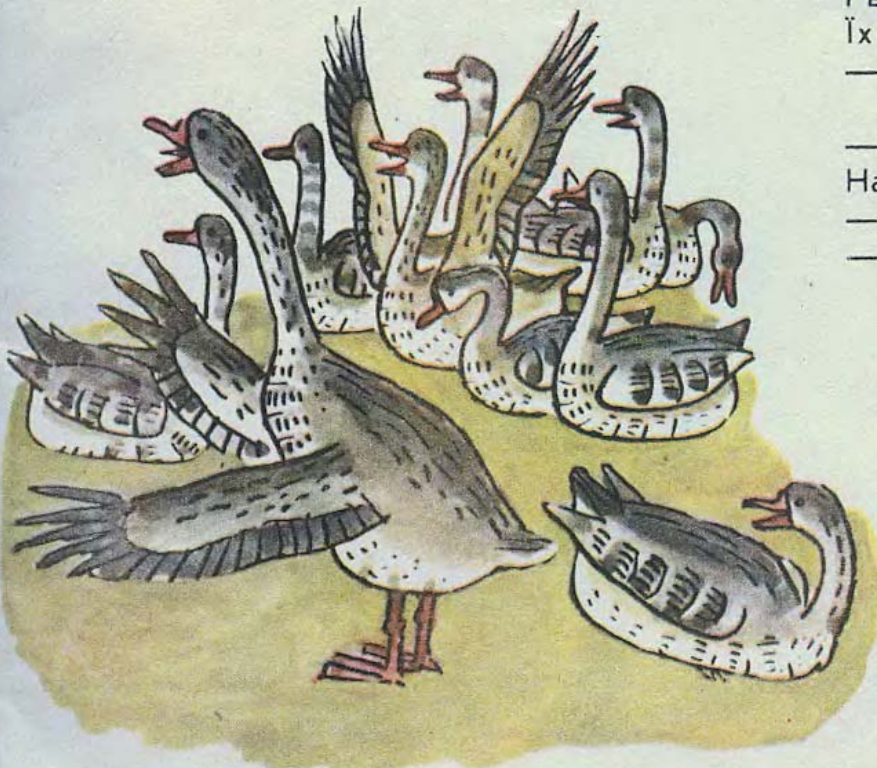
Гуси з вирію летіли
І в зеленім лузі сіли.
Їх побачив Єлисей:
— Добрий день вам, сто гусей!

— Нас не сто,— сказав вожак,
Найповажніший гусак.
— Скільки ж вас? — хлопчак питає.
— Хто кмітливий — відгадає...

Якщо нас порахувати
Й скільки є ще раз додати,
А до того половину,
Ну, а потім четвертину,

Та пристав би ти до нас,
То було б вже сто якраз!..

Ой, скажіте, любі друзі,
Скільки ж їх було у лузі?

СПРИТНИЙ ВІТЯ

— Ти, Вітю,— каже Леся,—
Досвідчений юннат.
Не міг би ти штук десять
Метеликів спіймать?..

Узяв сачок на плечі
Й пішов юннат у ліс.
Прийшов він аж надвечір...
— То скільки ж ти приніс?.. —

Питають у юнната.
А Вітя каже: — Ох!
Лишиться сім спіймати,
Якщо спіймаю трьох...

То, може з вас хто, діти,
Уже порахував,
Скількох у лісі Вітя
Метеликів спіймав?

СОРОК НІГ

Петько побачив шість комах,
Руками сплеснув, скрикнув: «Ах!

Які гарнесенькі жучки!
Які цікаві павучки!

Одна, дві, три, чотири, п'ять...» —
Почав він ніжки рахувать.

Петро нарахувати зміг
У тих комах аж сорок ніг.

Та скільки ж там жучків,
А скільки павучків?

ЖУЧКИ

Йшов Петько через ліс,
На плечі сім бучків ніс.
А на кожному з бучків
Та було по сім сучків,
А на кожному з сучків
Та висіло сім сачків,
А у кожному з сачків
Та було по сім жучків...

Не кажіть на це «Ого!»,
Скільки їх, скажіть, всього.

МУХИ НА ПЕНЬКУ

На пеньку п'ять мух сиділи,
Вигрівалися, гуділи,

Та підкравсь Петько до мух
І по них портфелем — бух!

Замахнувся він не даром —
Двох убив одним ударом.

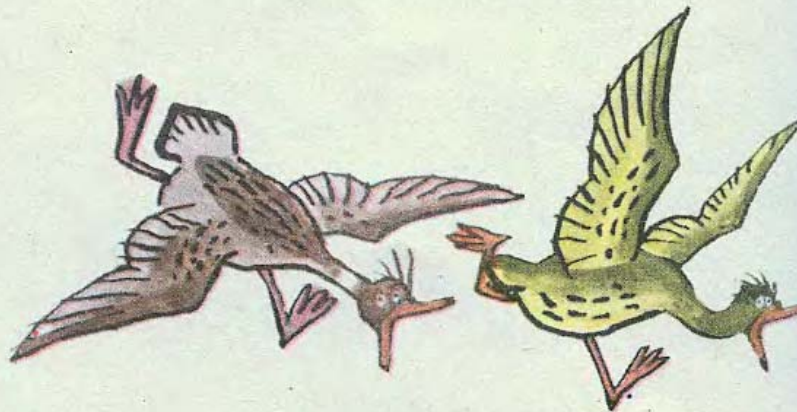
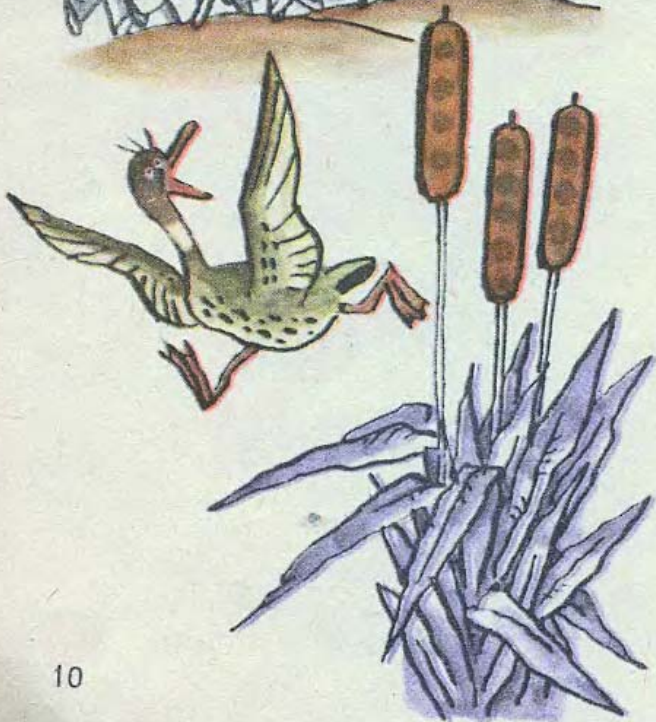
Скільки ж мух, скажіть Петьку,
Запишилось на пеньку?

НА СТАВОК

Йшли, узявшись за руки,
Прадід, правнук, два онуки,
Три сини, три татусі
Та іще й два дідусі...

Скільки ж їх через село
На ставок купатись йшло?

СІМЕЙКА

— У мене,— на вулиці Гриць розповів,—
Однакова кількість сестер і братів.

— А в мене,— сказала Грицькова сестриця,—
Сестер вдвічі менше, ніж братиків, Грицю...

Ану ж бо, кмітливі, вгадайте тепер,
Тож скільки в сімействі братів і сестер?

СКІЛЬКИ СЕСТЕР!

Сім братів в селі жило:
Борислав, Грицько, Павло,
І Данило, і Петро,
Северин та ще й Дмитро.

У Петра
Була сестра.
Була й у Гриця
Одна сестриця.
В Северина —
Також одна.
І у Данила —
Сестричка мила.
І Борислав
Сестричку мав.
І у Дмитруні
Одна сеструня.
І у Павла
Одна була.

Ну то ж скажіть мені тепер,
Скільки в братів було сестер?

ПИРОГИ

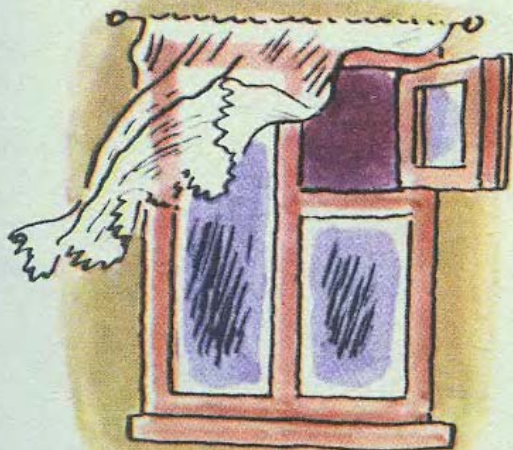
Бабуся внуків в гості ждала
І пирогів наготувала.

У пирогах і сир, і мак,
Вона ж міркує вголос так:

— Як по чотири дам онукам,
Лишаться зайвими три штуки.

Якщо ж дам кожному по п'ять,—
То трьох не буде вистачать...

Скільки ж онуків баба мала
І пирогів приготувала?

П'ЯТЬ СВИЧОК

Коли погасло світло в нашім домі,
Не розгубився, не злякався Рома.

До гнотиків підніс він сірничок,
І в хаті запалало п'ять свічок.

Та зашуміли за вікном смерічки,
Війнув вітрець і погасив дві свічки.

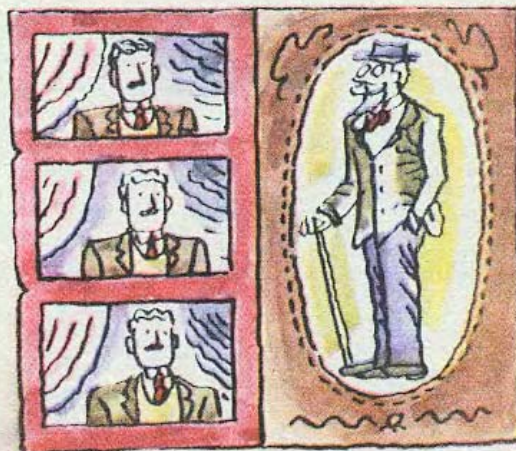
То, може, скаже хтось із діточок,
Скільки отам залишилось свічок?

СКІЛЬКИ РОКІВ ДІДОВІ!

Запитав Петро: — Дідусю,
Скільки це вже років вам?
— Та чималенько, Пётрусю,
Полічи їх краще сам!

Внука дід поближче кличе
І говорить так йому:
— Був я старшим тата втричі
Вісімнадцять літ тому.

Відгадай же, років скільки
За плечима в дідуся,
Бо тепер удвічі тільки
Старший я від татуса.

ДОПОМОЖІТЬ ЛІДУСИ

Підійшла Лідуся
І пита в бабусі:

— Бабо, як узнати,
Скільки в нас курчаток,
Скільки гусеняток,
Скільки каченяток?

Баба каже: — Просто!
Всіх їх дев'яносто.

І на п'ять гусяток
Більше, ніж курчаток,
А на п'ять курчаток
Більше, ніж качаток.

Дівчинка лічила,
Потім тільки сіла
Й гірко-гірко плаче —
Не рішить задачі!..

Поможіте, діти,
Птаство полічити.

ШЕФИ НА ФЕРМІ

— Добрий день вам, тітко Насте!
Можна нам телят попаси?

Тітка каже: — Та беріть,
Як охота, попасіть.

І погнали... А у лузі
Завелися раптом друзі.

Мовив меншенький Ілля:
— Дай мені одне теля!

Буде порівну, Семене,
І у тебе, і у мене.

А Семен сказав: — Е, ні,
Дай телятко ти мені.

І тоді, як ми полічим,
В мене буде більше вдвічі.

Скільки ж гнав тоді телят
З ферми кожен із хлоп'ят?

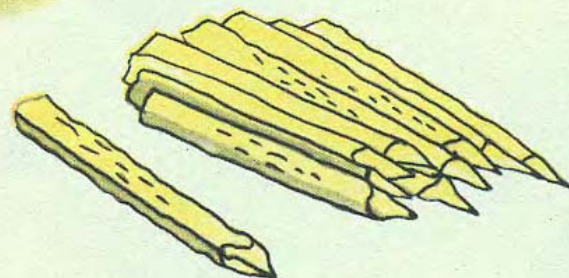
ПАРКАН

Якось раз Петро й Степан
Узялись зробити паркан.

— Я іду стругати планки,—
Петрусю сказав Степанко,—
Ну, а ти візьми оці,
Закопай в ямки стовпці.

Через кожні два метри
Мусить бути стовпчик, Петре!..
І отак підряд жени
Двадцять метрів довжини.

Скільки ж слід, скажіть, бідові,
Закопать стовпців Петрові?

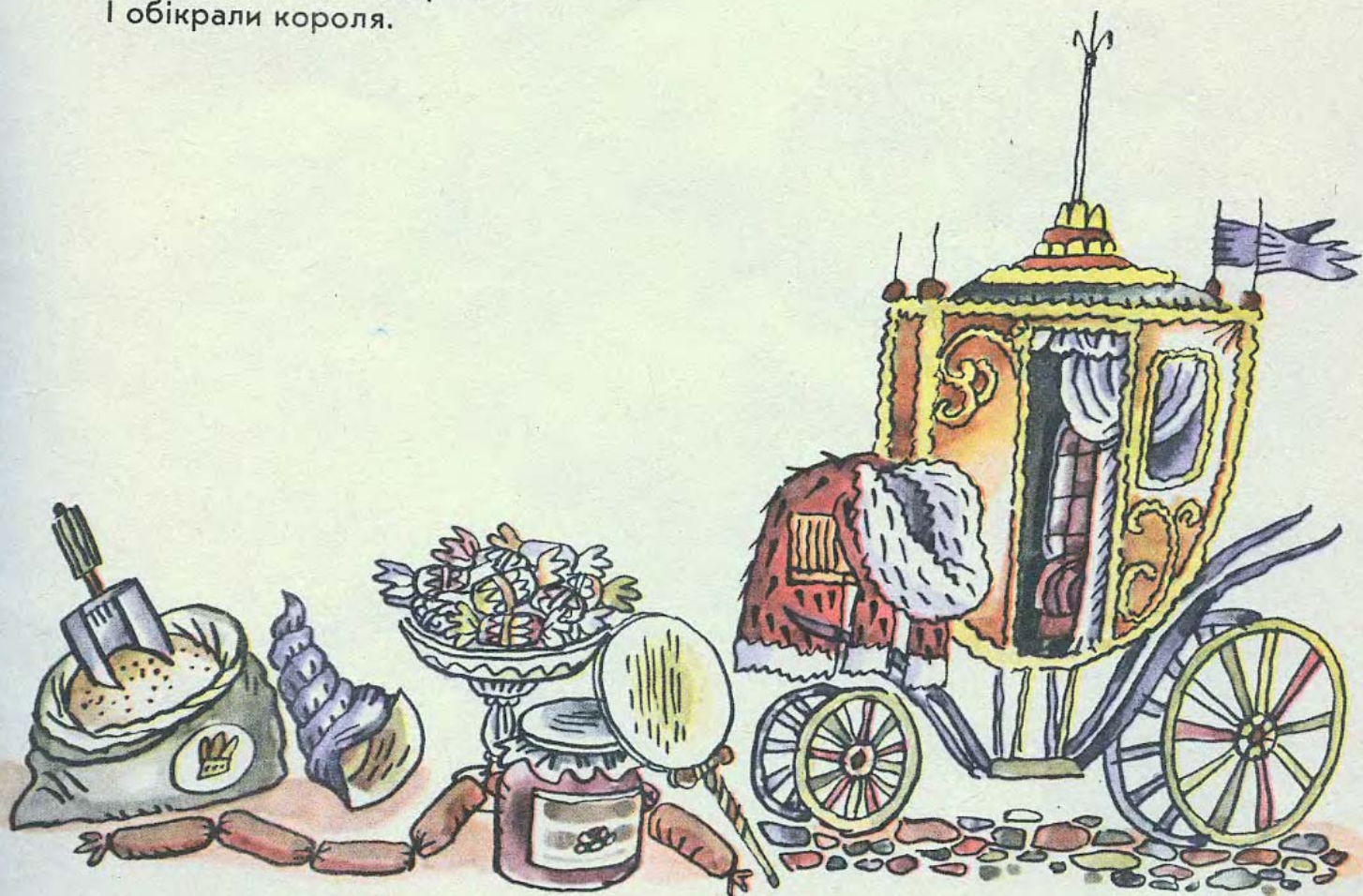
КРАДІЖКА В КОРОЛЯ

(Казка-загадка)

За лісами, за горами,
За глибокими морями
Там король на світі жив,
Як то кажуть, не тужив.
А чого йому тужити
Й не співати тру-ля-ля,
Як було усе на світі
В королівстві в короля:
І карета, і корона,
Дзвоник, крендель, макарони,

Крейда, дзига і жакет,
Джемпер, дзеркало, шкарпетки,
І жоржина, і серветки,
Карамель та ще й жилет.
Крем, жерстина, сумка солі,
Джем і сім мішків квасолі,
Ще й крупа, і два кролі,
Краб, і супу сорок мисок,
І корал, і сім сосисок —
Ну й живуть же королі!
Та раз така пригода сталась:
З-за моря синього здаля
Вночі три злодії підкralись
І обікрали короля.

Розтуливши дзьоб, як вершу,
Так прокаркав злодій перший:

— А я украв
В короля корал,
Крупу, крейду,
Крем, крендель,
Карамель, макарони,
Карету, корону,
Краба й кроля
Украв у короля.

Іще перший не кінчав,
Другий злодій просичав:

— А я — сумку солі,
Сім мішків квасолі,
Серветки, сім сосисок
І супу сорок мисок.

Ще не скінчилось сичання,
Як почулося дзижчання:
— Я — шкарпетку і жакет,
Джемпер, дзвоник і жилет,
Дзигу, джем, жоржину,
Дзеркало й жерстину.

Ну, то хто з вас, діти, відгадає:

- 1) що лишилось в короля?
- 2) що то були за крадії?

ВІДГАДКИ

Півень на вазі. Теж два кілограми.

Коти в кутах. Чотири коти.

Пара коней. Теж п'ять кілометрів.

Буки і круки. Три буки і чотири круки.

Журавлі. Три.

Скільки гусей! $36 + 36 + 18 + 9 + 1 = 100$.

Спритний Вітя. Не спіймав жодного.

Сорок ніг. Чотири жуки і два павуки. У одного жука шість ніг, а в павука — вісім.

Мухи на пеньку. Залишилось дві забиті мухи, а три полетіли.

Жучки. 2401.

На ставок. Четверо: прадід, дід, батько, син.

Сімейка. Чотири брати і три сестри.

Скільки сестер! Одна.

Пирог. Шість онуків і 27 пирогів.

П'ять свічок. Залишилось дві — ті, що погасив вітер.

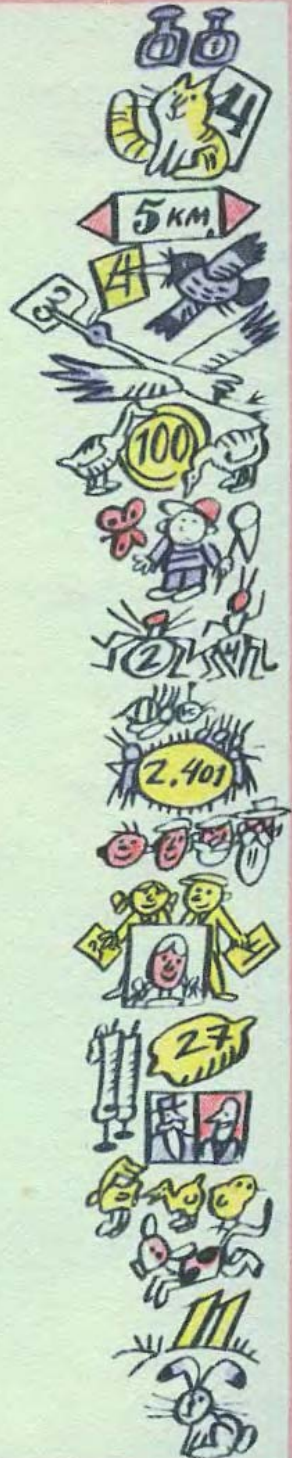
Скільки років дідові! Дідові 72 роки, батькові 36. Вісімнадцять років тому дідові було 54, а батькові 18.

Допоможіть Лідусі. 35 гусенят, 30 курчат, 25 качат.

Шефи на фермі. Ілля взяв п'ять телят, а Семен — сім.

Паркан. 11 стовпців.

Крадіжка в короля. Все украли в короля, крім шкарпетки і кроля. А хто обікрав короля, ви, напевне, по вимові здогадалися. Це були — Ворон (бо каркає), Гусак (бо сичить) та Джміль (бо дзижчить).

ЗМІСТ

Півень на вазі	3
Коти в кутах	4
Пара коней	5
Буки і круки	5
Журавлі	6
Скільки гусей	7
Спритний Вітя	8
Сорок ніг	9
Жучки	9
Мухи на пеньку	10
На ставок	10
Сімейка	11
Скільки сестер?	12
Пироги	13
П'ять свічок	13
Скільки років дідові?	14
Допоможіть Лідусі	15
Шефи на фермі	16
Паркан	17
Крадіжка в короля	18
Відгадки	22

Кругляк Юрий Михайлович

ВЕСЁЛАЯ МАТЕМАТИКА

Загадки и головоломки

(На украинском языке)

Для младшего школьного возраста

Редактор В. А. Малишко

Художній редактор Г. Ф. Мороз

Технічний редактор М. К. Аколова

Коректор Р. М. Зарембовська

Здано на виробництво 28.II 1975 р. Підписано до друку 6.VI 1975 р. Формат 84×90 $\frac{1}{16}$. Папір № 2. Фіз. друк. арк. 1,5. Обл.-вид. арк. 1,65. Умовн. друк. арк. 2. Тираж 58000. Зам. 5-144. Ціна 13 коп. Видавництво «Веселка», Київ, Басейна, 12. Київська нотна фабрика республіканського виробничого об'єднання «Поліграф-книга» Держкомвидаву УРСР, Київ, Фрунзе, 51а.

